

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Viestinnän laitos	
Tekijä-Författare-Author Saralampi, Perttu			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kilpailuvaltio yliopistoa trimmaamassa : huippuinnovaatioyliopisto uusliberaalina hallintana			
Oppiaine-Läroämne-Subject Viestintä			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 112 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Opinnäytetyössä tarkastellaan työn kirjoitushetkellä Suomessa käynnissä olevaa yliopistouudistusta, jonka yhtenä ulottuvuutena on innovaatioyliopiston perustaminen pääkaupunkiseudulle. Tämän valtiosihteeri Raimo Sailaksen työryhmän esitykseen pohjautuvan opetusministeriön pilottihankkeen tarkoituksena on yhdistää Helsingin kauppakorkeakoulu, Taideteollinen korkeakoulu ja Teknillinen korkeakoulu uudeksi yliopistoksi elokuuhun 2009 mennessä.</p> <p>Tutkimus lähtee liikkeelle oletuksesta, että eurooppalaisissa teollisuusmaissa 1970- ja 1980-luvuilla alkanut globalisaatiokehitys on muuttanut perinteisten hyvinvointivaltioiden olemassa olon luonnetta. Poliittisten ideoiden tasolla muutosta on luonnehdittu muutokseksi kansallisesta hyvinvointivaltiosta kilpailuvaltioon, jossa valtiot kilpailevat sijoituksista ja teollisesta tuotantotoiminnasta.</p> <p>Lähtöoletuksena on myös ajatus, että yhteiskunnassa rakentuu tiettyssä historiallisessa tilanteessa kyseiselle tilanteelle ominainen hallinnan regiimi, tapa, jolla yhteiskuntaa tiettyssä ajassa ja paikassa hallitaan. Ajatus pohjautuu ranskalaisfilosofin ja historioitsija Michel Foucault'n myöhäistuotannossaan kehittämään hallintamentaliteetin käsitteeseen, jonka mukaan modernin valtion hallinnassa on ennen kaikkea kyse siitä, miten talous tuodaan valtion hoitoon.</p> <p>Opinnäytetyössä teoreettisena viitekehyksenä toimiva hallinnan teoria tarjoaa näkökulman, josta tekstejä voidaan tulkita. Tutkimuksessa selvitetään, millaisille käsitteellisille sanastoille uuden yliopiston tarve pohjautuu, millaisia hallinnan tekniikoita näihin sanastoihin liittyy ja millaisia tehtäviä uudelle yliopistolle esitetään.</p> <p>Laadullisen sisällönanalyysin kohteena olevaa Sailaksen työryhmän esitystä analysoidaan teoreettisesta viitekehyksestä nousevan kysymyksenasettelun avulla. Tulkintojen tukena sekundaarisena aineistona käytetään muita yliopistouudistukseen liittyviä hallinnollisia asiakirjoja ja lehtiartikkeleita vuodesta 2005 kevääseen 2008 asti.</p> <p>Tutkimustuloksina todetaan, että Sailaksen työryhmän esityksessä keskeisiksi käsitteiksi nousevat: muutos, joustaminen, kilpailukyky, osaaminen, innovaatiot ja teknologia. Näistä käsitteistä muodostuu Anu Kantolan mukaan kilpailuvaltion sanastot, jotka tuottavat kilpailuvaltion poliittisen hallinnan regiimin. Käsitteet tulevat yritysmaailmasta, mutta varsinaisen sanojen viljelijä on politiikka, joka niellyt ne uusiokäyttöä varten.</p> <p>Hallinnan tekniikoina yliopistouudistuksessa käytetään kilpailukykyä ja tehokkuutta, joilla yritysmaailman skeema on pyritty tuomaan poliittiseen hallintaan. Kansallinen kilpailukyky on sekä lähtökohta että tavoite, johon uudistuksella pyritään, ja joka velvoittaa mittaviin toimenpiteisiin. Iskusanoilla markkinoitavan uuden yliopiston kansalliseksi erityistehtäväksi määritellään Suomen menestymisen tukeminen kansainvälisessä taloudessa.</p> <p>Hyvinvointivaltioparadigmasta kilpailuvaltioparadigmaan siirtyminen on näkynyt kielen ekonomisoitumisena: talous on alkanut hallita enemmän kaikkea yhteiskunnallista keskustelua. Yliopistouudistuksen iskusanat liittyvät uusliberalismin kontekstiin, ja näillä avainsanoilla kuvataan koko ihmiselämän muuntamista ”inhimilliseksi pääomaksi”.</p> <p>Tutkimuksessa esitetään myös, että nykyinen uudistamisen vimma yliopistoissa on jatkumoa kehitykselle, jossa yliopistoja on valtiollistettu ja valtio on ottanut yliopistot tiukemman suoritekontrollinsa alle. Kehitys liittyy Foucault'n talouden hoidon käsitteeseen, siihen kuinka yhteiskunnan käsitteellistäminen taloudellisenä yksikkönä ja koneistona on oma hallinnan tapansa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords korkeakoulupolitiikka yliopistot uusliberalismi kilpailukyky hallinta			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information 			